

Ende

1467 und ~~2. Hälfte~~ 15. Jh.; Kartause Basel

1r Titel, alte Signatur, Besitzeintrag, sonst leer.

1v ")Orare est bonum< In omni opere bono erit abundancia ...
(prov.14,23-25.17.29). Orate fratres mei in heremo et nolite deficere. Nam sicut proprium est Canibus latrare Ita proprium est heremi cultoribus orare. Prouerbiorum quartodecimo."

2r-v Orationes ad deum

"ESto nobis domine adiutor et protector in te sperantibus, et memor esto nos fecisse de terra. da ut semper viuamus ...;)Oremus< DOce nos domine spiritualibus armis noxialibus culpis resistere, ne vanitati mundani subiecti ...; [R]Epelle domine nequicias insurgencium a sorte iustorum, et qui in te toto corde confidunt ...; (2v))Oracio< [L]Etifica domine vultum familie tue et erue animas nostras ex inferno inferiori ... - ... desideria carnis spirituali dominacione calcemus per christum dominum nostrum."

3r-v leer.

4r-v Oratio matutina pro gratiarum actione dicenda

")Oracio de mane pro gratiarum acione. Bona valde< GRacias tibi ago domine sancte pater omnipotens eterne deus Qui me in hac nocte non meis meritis custodire dignatus es ... - ... et omnium sanctorum tuorum Qui viuis ... Amen."

4v-8r Orationes ante horas canonicas dicendae

")Sequuntur orationes ante horas canonicas de nouo nato dei filio ac saluatore nostro. Ad primam< ROgo te dulcissima virgo maria mater misericordie ut non abhorreas peccatores sine quibus nunquam ...; (5r))Ad terciam oracio< ROgo te misericors deus ut michi miserearis mortuo per peccatum Qui sine intellectu vixi ... - ... (7v) Sed durissimis penis cruciantur A quibus me absolueri digneris (8r) Qui viuis ... Amen."

8r-14r Orationes ad deum et BMV.

")Benedictio Sed non de ordine< ADiatorium nostrum in nomine domini Qui fecit celum et terram Sit nomen domini benedictum ...;

>Graciarum actione Ante noctem< GRacias tibi ago domine sancte pater omnipotens eterne deus Qui me eciam in hac die dignatus es custodire, deprecor eciam immensam (8v) clemenciam tuam misericordissime deus vt concedas michi hanc noctem ...; >Responsorium de domina< Gaude maria virgo cunctas hereses sola interemisti ...; (9v) >Alia oratio de domina< O Maria stella maris medicina salutaris ..." (Ch.13224; Druck: Anal.hymn.32,153 Nr.108, str.1-4); 10r ">Alia oratio bona< ORamus te pijssima dei genitrix semper virgo maria mundi et angelorum regina Vt eis quos purgatorius ignis examinat impetres refrigerium ..." (auch B IV 19, 14lv, abgedruckt Meyer-Burckhardt 1,367); ">Oratio beati bernhardi. O bone ihesu Exaudi me< Illumina oculos meos ne unquam obdormiam in morte ne quando dicat inimicos ..." (Druck: z.B. Nicolaus ~~de~~ Salicetus, Antidotarius animae, Strassburg 1489, 40rb-va); 10v ">Preces< (11r) Verbum iniquum et dolosum longe fac a me domine, Diuicias et paupertatem ne dederis michi ...; >Oremus< Omnipotens eterne deus qui ezechie regi iude te cum lacrimis humiliter deprecandi ..." (Druck: Nicolaus Salicetus a.a.O.40va); ">Deprecacio pulchra de domina< (11v) O Domina glorie o regina leticie O fons pietatis et misericordie O sanctitatis libertas ..." (ähnlich B XI 9, 260v); ">Oratio bona valde domini nostri ihesu christi< (12r) Domine ihesu christe rogo te per misterium sancte incarnationis tue et amaritudinem passionis tue Et excellenciam ...; >De beata Maria virgine< Aue plena gracia virgo fecundata ..." (Ch.2033; Druck: Mone 2,288f. Nr.511, folgt im Wesentlichen der Hs. B); 13r ">Maria< Aue castissima virgo maria omni laude dignissima precor te per illud singulare donum castitatis quo te deus ...; (13v) >De virgine maria gloriose< Aue regina celorum Aue domina angelorum Salue radix sancta ex qua ..." (kürzer auch B XI 9, 17r); >De eadem virgine gloriose< Flos florum fons ortorum ..." (Ch.2670; Druck: Anal. hymn.32,87 Nr.55); 14r ">Iterum de maria virgine quedam gaudia speciali< Gaude dei genitrix virgo immaculata Gaude que ab angelo gaudium suscepisti Gaude genuisti ... - ... Genitrix lucis sis pro nobis misereris."

14r-15v Bernardinus de Senis (?), oratio de nomine Iesu

">Oratio bernhardini de iesu< O bone iesu O dulcis iesu ~~O dulcis iesu~~ o iesu fili marie virginis plenus misericordia et veritate O dulcis iesu miserere mei ... - ... gloriari ac delectari in secula seculorum Amen." - Haimerl, Ma. Frömmigkeit 81; Druck (einer ziemlich

abweichenden Fassung): D.Pacetti, Gli scritti di San Bernardino da Siena, in: S.Bernardino da Siena, saggi e ricerche pubblicati nel quinto centenario della morte, Milano 1945, 63.

15v-24r Meditationes breves et suffragia de sanctis quibusdam
 (15v-16r) ">De sancto apostolo mathia< Cecidit sors super mathiam ...
 - ... nunquam excidamus. Per cristum dominum nostrum." - Entspricht
 B X 24, 88r (*Henricus Arnoldi*).

(16r-17v) ">De sancto Georgii martire< Fideles attendite christum ...;
 (16v) LEtetur ecclesia tua deus beati georgij martiris tui confisa
 suffragijs atque eius precibus ..." (die selbe Gebetsformel B X 31,
 241ra-b); 17r ">Alia oracio de sancto Georgio< O georgi miles christi,
 palantinam (recte: palestinam) deuicisti manu valde valida ..."
 (Ch.13030); 17v ">Collecta. Oremus< Omnipotens sempiterne deus qui
 deuote te deprecancium preces benignus exaudis, maiestatem tuam
 supplices exoramus vt sicut ... - ... a nobis separari concedas Per
 dominum ... Amen."

(18r) ">De sancto Michael archangelo< Michael archangele, paradise
 preposite, veni in adiutorium populo dei ...; >Oremus< DEus qui ordine
 angelorum ministeria hominumque dispensas, Concede propicius ut a
 quibus tibi ministrantibus ... - ... vita nostra muniatur. Per christum
 dominum nostrum."

(18r-v) ">Iterum de sancto georgio martire< Aue martir preciose, sedis
 consor gloriose, sanctis par in gloria ..." (cf. Ch.1924 ad Sebastia-
 num, gedruckt Mone 3,497f. Nr.1149; hier nach dem ersten identischen
 und dem zweiten veränderten Vers folgende Verse des Druckes: 3.10.
 11.9.16-18); 18v ">Oremus< INfirmitatem nostram respice omnipotens
 deus et quia pondus proprie actionis ... - ... nos protegat Per
 christum ... Amen." (das selbe Gebet an Fabianus B X 31, 225rb).

(18v-19r) ">De sancto sebastiano Martire< O beate sebastiane, magna
 fuit fides tua, Intercede pro nobis ...; >Sequitur Collecta. Oremus<
 (19r) OMnipotens sempiterne deus qui meritis beati sebastiani martirys
 tui gloriosissimi quandem generalem pestem ab hominibus reuocasti presta
 supplicibus tuis ut qui sub tua confidentia ... - ... omni tempore
 liberentur. Per christum dominum nostrum."

(19r-v) ">De nostra patrona sancta Margaretha< Salue candens marga-
 ritha in cubili regis ihesu sita Que in aula nupciali ...; (19v) >Ore-
 mus< DEus qui beatam margaretham virginem et martirem tuam per martirij
palman B X 31, 231r):... peruenire valeamus. Per christum ... Amen." (auch

(19v-24r) ">De sancta barbara Antipho.< Sanctum nomen domini ...
 - ... Et hanc caducam vitam me ad eternam perducat gloriam Amen." - ~~de~~ ^{Suf-}
~~Pragia~~
~~Orationes~~ de Barbara, Katherina, Agnete, Caecilia, Odilia, Ursula,
 Maria Magdalena, omnibus apostolis, Petro.

24r-33v Suffragia ad altaria quaedam et in dedicatione

(24r-v) ">Ad altare sancte crucis< Salve crux sancta cristianorum
 gloria, Arbor preciosa omni laude digna ...; (24v) >Collecta<
Summe caritatis auctor domine ihesu christe qui ex intima dilectione
 tua per mortem ... - ... mereamur gaudere. Qui viuis ... Amen."

(24v-25r) ">Ad altare virginis marie< Gaude maria mundi domina celo-
 rum regina nostra aduocata dei genitrix miserorum aduocatrix ...;

(25r) >Oremus< Ihesu christe pijssime domine deus et homo qui talem
 tibi fecisti matrem virginem dulcissimam maria qualem ... - ... iustis
 denegare. Qui viuis ... Amen."

(25r-33v) ">Ad altare Marie In capitulo< Benedicta tu in mulieribus
 o maria ymo plus quam omnis creatura, benedicta a qua omnis benedictio ...
 - ... ac gratiam lacrimarum per dominum nostrum etc." - Enthält: ad
 altare Mariae in capitulo; ad altare martyrum; ad altare angelorum;
 de sancto Michaelle archangelo; ad omnes choros angelorum; ad altare
 virginum; de dedicatione templi ecclesiae; in dedicatione altaris.

33v-38r Orationes et meditationes circa missam

>Oratio propria sacerdotis< O[o]mnipotens sempiterne deus, tue gracie
 pietatem supplicii deuocione deposco, ut omnium malorum meorum vincula ...;

(34r) >Alia oratio bona et deuota< DEus qui precipis te a peccatoribus
 exorari tibi que sacrificium contriti cordis offerri, hoc sacrificium ...;

>Alia [...]< Huius michi domine sacramenti perceptio sit peccatorum
 remissio et tue pietatis optata propiciatio ...; (34v) >De officio

sacerdotis aliqua< Sciendum quod ante venerabilis sacramenti sumpcione
 Dictis dicendis et eciam post sumpcionem Nonnulli breues habent pro
 deuocione meditationes ...; (35r) >Antequam communionem< Eya tu fons

pietatis pijssime domine iesu christe filii dei viui et gloriosissime
 virginis marie Age mecum pie ...; (36r) >Post sumpcionem meditacio<

BEneuenereis vnica salus corporis et anime mee Desiderium cordis mei
 Summum bonum tocius substancie mee ...; (37r) >Consilium autem do<

Consulcius tamen videtur quod talis longa uel consimiles post sumpcionem

meditacio differtur vsque in finem misse ... post sumpcionem tamen corporis posset quis breui si sic. (37v) Dulcissime domine iesu christe gloria tibi sit pro tua bonitate quantam vilissimum peccatorem personaliter visitare dignatus es ...; >Post finem misse< Placeat tibi sancta trinitas deus obsequium seruitutis mee, et presta ut hoc sacrificium laudis ... - ... propiciabile in vitam eternam Amen."

38r-42r Henricus Arnoldi, meditatio de Nicolao

">Sequ[n]tur de sancto Nicolao septem gaudia pro horis< GAude puer inclite nicolae beatissime Qui diuina virtute non humana potestate ... - ... te largiente perpetuo saluari Per dominum nostrum ... Qui tecum." - Entspricht B X 24, 208r-209v (ohne die letzte oratio).

42v-43v Meditatio alia de Nicolao

">Alia oracio valde deuota de sancto nicolao pontifice ex eius hystoria collecta< Salue sacerdos magne pontifex inclite Nicolae beatissime dei amice cleri gloriam populi leticiam Tribulatorum consolator ...; (43r) >Pro suffragia An. hec uel alia< Ecce sacerdos magnus ...; (43v) >Oremus< DEus auctor pietatis qui famulum tuum pijssimum beatum nicolaum pontificem gloria miraculorum innumerabilium choruscare fecisti ... - ... digni effici mereamur Per dominum nostrum ihesum christum filium tuum."

44r-50r Orationes et suffragia de passione domini

(44r-v) ">Benedictus papa 12us concessit omnibus sequentem oracionem deuoto corde et contrito dicentibus tot dies indulgenciarum quot sunt uulnera cristi< DEprecor te domine amantissime iesu christe propter illam caritatem eximiam in qua humanum genus dilexisti quando tu celestis rex pendeabas ... (Druck: Nicolaus Salicetus, a.a.O. 24va-25ra); >Sequitur oracio< (44v) Omnipotens sempiternus deus precor te per quinque uulnera tua sanctissima que in cruce pertulisti dirige quinque sensus corporis ... - ... et fonte lacrimarum discedere ualeam. Qui ui."

(44v-46v) ">Sequitur oracio sancti ambrosij quam Anastasius papa primus confirmauit dans eam deuote dicentibus quingentos dies indulgenciarum. Memoria passionis domini cum oracione< D[omi]ne iesu christe fili dei uiui creator et resuscitator generis humani gracias tibi referimus licet indignas ... - ... fac misericorditer peruenire Qui cum patre ... amen." - Druck: Nicolaus Salicetus a.a.O. 22va-23va.

(46v-47r) ")Sequitur oracio Beati Bernhardi< O Bone ihesu duo in me cognosco naturam quam tu fe(47r)cisti et peccatum quod ego adieci. Fateor domine ... - ... in cruce redemisti. Qui uiuis ... amen."

(47r-48v) ")Oracio deuotissima de passione domini. Gregorius< IN mei sunt memoria ihesu pie signacula Que passionis tempore ... - ... et nunc et imperpetuum. Amen. >ver.< Adoramus te ... redemisti mundum."
- Ch.8682.

~~(47r-48v) ")Oracio deuotissima de passione domini~~

(48v-50r) ")ORemus< D[omi]Ne ihesu christe fili dei uiui saluator mundi rex glorie clementissime qui sanctissimum passionis tue mysterium beato gregorio famulo tuo mirabiliter reuelasti Presta queso ...; >Oraciones ad quinque uulnera christi< AVe saluificum sinistre manus domini dei mei ihesu christi uulnus. Quidquid in me sinistrum et non rectum est ...; AVe salutiferum dextre manus domini mei ihesu christi uulnus Fac me ...; (49r) >Suffragium< Uulneratus est propter iniquitates nostras ...; (49v) >Oracio< Domine ihesu christe superdulcissime qui mei amore et pro mea salute sicuti uerus summus et fidelissimus amator meus ... - ... ex mera tua clemencia graciosse admittendo Qui uiuis Benedictus d."448a^v eingeklebt ein kleiner kolorierter Holzschnitt: Messe des heiligen Gregor.

50r-55v Cursus horarum canonicarum de passione domini

")Incipit prologus in septem horas de passione domini< QVia septem hore Canonice in honore dominice passionis ab ecclesia frequentantur dignum foret ut eas soluentes aliquid memorarentur ...; (50v) >Ad Mattutinas Suffragium. Ant.< Apperuerunt super me ora sua ...; >ORemus< Mitissime agnus dei domine ihesu christe (51r) qui noctis in profundo hora mattutinarum mei amore sponte a iuda traditus ...
- ... in amicorum tuorum numero requiescere merear sine fine Qui uiuis et regnas etc." - Prolog und Officiumpartikel entsprechen dem Cursus B XI 13, 62v-74r, doch fehlen hier die Hymnen und die auf Maria bezüglichen Teile. Die Gebete sind anders und, wie es ^{in einem Zusatz} am Ende des Prologs heisst, "propter alternacionem que dilectat quelibet oracio incipit a littera prima sue hore ut ad mattutinum ab M Ad primam ab p et sic de alijs."

55v Salutatio BMV.

"AVe salutifera virgo et puerpera, per quam mors ablata est ...
- ... per eterna secula amen."

55v Petrus Comestor, versus de excellentia BMV.

">Notandum quod petrus comestor sequentes versus in laudem beatissime dei genitricis marie composuit< Si fieri posset quod arene puluis et vnde / Vndarum gutte ... - ... nec dabit etas."

- Walther, Init.carm.17728; Druck: PL 198,1045.

56r-70v Orationes ad missam dicendae

">Incipit formula preparatiua ad missam< UEni sancte spiritus ...;
 >Oracio< DEus qui corda fidelium sancti spiritus illustracione docuisti, da nobis ..." (auch B XI 24, 184v); >Oracio ante confessionem< O Cle-mentissime domine immensitatem misericordie tue suppliciter exoro ut mihi misero peccatori dones sic peccata mea contrito et humili corde confiteri ...; >Confessio< COnfiteor tibi domine omnia peccata mea quecumque gessi et feci omnibus diebus ...; (56v) >post confessionem< Suscipe confessionem meam unica spes salutis mee domine deus meus quia peccaui nimis ...; (57r) >Post penitenciam< Omnipotens sempiterne deus et redemptor meus, si penitencia mihi iniuncta que iam completa est a me et adhuc complenda non sufficiat ...; >Sequitur oracio preparatiua ante missam a sacerdote dicenda< (57v) SAcerdos sacerdotum domine ihesu christe pijssime qui me sacerdotis nomine insigniri permisisti ..." (auch B X 12, 124r); 58r ">Sequitur oracio pro graciaram actione post celebracionem< BEne ueneris dulcissime domine ihesu christe deus meus creator meus redemptor meus summus benefactor meus ...;
 59r >Oracio Sancti augustini ante missam< SVmme sacerdos et uere pontifex qui te obtulisti deo patri hostiam ... (63r) neque siciam in eternum. Et ut efficax mea deprecacio sit beate marie semper uirginis suffragium peto quam tanti meriti esse fecisti ut prima inter mulieres ..." (der erste Teil = Iohannes Fiscannensis, oratio ante missam dicenda; Druck: z.B. PL 17,829-833); 63v ">Oracio< DEus qui non mortem sed penitenciam desideras peccatorum me miserum fragilemque peccatorem a tua non repelle pietate ...; (64r) >Oracio post missam< SAcro-sanctum corpus et sanguinem tuum domine ihesu christe quod ego indignissimus sumpsi qui pro salute anime et corporis mei mactaberis in cruce, te obsecro ...; (64v) >Ante missam oracio< (65r) OMnipotens et misericors deus ecce accedo ad sacramentum corporis vnigeniti filij tui domini nostri ihesu christi Accedo inquam

infirmus ..." (auch B X 11, 61r); 65v ")Post missam oratio< GRacias tibi ago domine sancte pater omnipotens eterne deus qui me indignum peccatorem saciare dignatus es corpore et sanguine domini nostri ihesu christi et precor ut hec sancta communio ..." (auch B XI 14, 201r); 66r ")Oratio bona< MVndi creator et redemptor domine ihesu christe qui ad passionem iturus a patre missus non pro tua necessitate ..." (etwas länger auch B X 11, 84r); 66v ")In missa bona oratio< DEus qui hanc sacratissimam carnem de gloriosissimo uirginis marie utero assumpsisti et hunc preciosissimum sanguinem de sacratissimo latere in ara crucis pro salute mundi ...; (67r))Sequitur oratio pulchra ante missam< DOmine ihesu christe pastor bone lumen inextinguibile pater tocius gratie qui nobis indignis peccatoribus tantam gratiam dedisti ut de tuo mundissimo corpore ...; (68r) O uera caritas in qua est eterna felicitas tu es spes unica in te sit requies mea ...; (68r))Oratio post missam< Eya domine deus meus misericordia mea et refugium meum et consolacio mea, Parce et remitte michi misero peccatori ...; (68v))Item alia oratio< Eya nunc gracias tibi ago clementissime deus quod me miserum peccatorem ad officium sacerdotale elegisti Gracias tibi ago ...; (69r))Oratio sancti martini pape ante missam dicenda< O Domine ihesu christe fili dei uiui miserere mihi misero peccatori et omnibus seruis tuis qui tibi hodie sacratissimum ac preciosum nostre salutis ...; (70v))Post missam oratio< DEprecor te domine ihesu christe per hec sacramenta que sumpsimus et per merita sanctissime genitricis tue uirginis marie et eius intercessionem ... - ... mundus et concupiscencia eius amen."

70v-74v Ps. Bonaventura, de instructione sacerdotis

")Tractatus de preparacione ad missam< AD missam celebrandam sex consideraciones sunt utiles et dispositiue ad preparacionem. Prima est rationis discrecio ... - ... sic opere perficiat amen. In christo ihesu domino nostro cui est honor etc." - s. Meyer-Burckhardt 2,101 zu B VIII 32, 36rb.

74v-80v Orationes ad missam dicendae

")Ante missam oratio< Kyrieleyson christeleyson kyriel[eison] christe audi nos Pater de celis deus qui propter nimiam caritatem qua dilexisti nos ..." (auch B XI 18, 101v-104r); 76r ")Sequitur graciaram

actio. Quicumque infra scriptam oracionem post missam dixerit deuote, particeps erit omnium missarum et oracionum que in toto orbe terrarum dicuntur et habebit C l dies indulgenciarum a beato papa Innocencio qui et composuisse eam scribitur< GRacias ago tibi sancte pater eterne deus rex celi et terre pro uniuersis beneficijs michi miserrimo peccatori totique mundo et omnibus sanctis tuis ...; (77r) >Oracio post sacramentum< GRacias tibi ago domine sancte pater omnipotens eterne deus in excelso solio eterne maiestatis tue et sempiternae glorie tue quod me indignum peccatorem ..." (auch B XI 14, 20lr-v, mit kürzerem Eingang und einem Anhang an Maria); 77v "O Amantissime o dulcissime ihesu christe et clementissime domine ecce ego assum miser et indignus peccator ...; (78r) GRacias tibi ago domine graciaram acciones tue tremende maiestati refero quod me miserum et indignum famulum tuum precioso corpore ...; (79r) Eya nunc oro te ut sit pijssime deus hoc sacramentum dulcissimum contra omnium peccatorum meorum vulnera efficacissimum medicamentum Sit michi ...; (80r) >Graciaram actio< SATuratus ferculis et cibis sacrosanctis signatus epulis delicijsque tantis Quales tibi ... - ... ad portum patrie ducatum prestet amen."

80v Orationes duae addititiae

"Benedicat me imperialis maiestas protegat me regalis diuinitas custodiat me sempiterna deitas ...; O Maria virgo virginum rogo te per patrem cuius virtus te obumbrat ... - ... spiritus sancti gratiam finem bonum per tuam salutarem petitionem et vitam eternam amen." -(auch B X 41, 57r-v).

81r-97v Septemuplicata septem gaudia BMV.

">Prologus in septemuplicata septem gaudia beatissime dei genitricis semper uirginis marie Gloriosissime atque castissime et dulcissime< SEptem festa gloriosissime dei genitricis semper uirgini marie nonnullae peragunt^e ecclesie, Conceptionis ...; (81v) >De sancta et immaculata conceptione gloriosissime uirginis marie auctoritate uniuersalis ecclesie synodali ex sacra scriptura et sanctorum patrum doctorumque sentenciis. Die dominico< GAude maria ab inicio et ante secula creata in inicio a deo possessa et antequam deus quicquam faceret ...; GAude maria tu speciosa pulchra tota pulchra mu(82r)lierum

pulcherrima, cuius pulchritudini ... - ... ac in te perhennis largitorem Dominum nostrum ... qui tecum etc." - Enthält siebenmal sieben gaudia, am Ende jeder Gruppe suffragium und oratio.

97v-108r Orationes de BMV.

">Innocencius papa quartus constituit ~~et~~ in concilio lateranensi hanc sequentem oracionem et omni die eam dicenti dum missa celebratur ccxix dies indulgenciarum< DEprecor te domina sancta maria mater domini ihesu christi quem credimus esse in hoc sacramento omni pietate plenissima summi regis filia ...; (98r) >Oracio alia< DEus qui beatissimam et gloriosissimam uirginem mariam in conceptu et in partu uirginitate seruata duplici gaudio letificasti, quique eius gaudia ...; >Alia oracio de beata uirgine maria< OBsecro te maria summe benignitatis mater per inestimabilem leticiam qua exultauit spiritus tuus in illa hora quando per gabrielem ..." (sehr ähnlich auch B XI 9, 17r-v); 98v ">Pulchra oracio de beata uirgine maria< Ave uirgo [gloriosa] stella sole clarior mater dei gloriosa fauo mellis dulcior Rubicunda plusquam rosa ..." (Ch.2215; Druck: Mone 2,284-286 Nr.510); 101r "Aue celorum regina aue morum disciplina, uia uita lux diuina ... (Ch. 23406?); >De beata uirgine oracio< OBsecro te beata mater et intacta uirgo dei genitrix maria que per tuam sanctam uirginitatem meruisti regem angelorum ...; (101v) >Alia de beata uirg.< Ave dei genitrix uirgo singularis que figuris varijs ..." (Rosarium rigmatum BMV., auch A X 94, 67r-70r); 104r ">Oracio saluberrima de beata uirgine< O Domina mea sancta maria perpetua uirgo uirginum mater summe benignitatis et misericordie, per illum qui animam tuam pertransiuit gladium doloris dum vnigenitus filius tuus ...; (106v) >Alia oracio de gloriosa uirgine maria< O Virgo uirga sublimis in quam sublime verticem erigis usque ad sedentem in throno ..." (aus Bernardus Claraevallensis, sermo 2 de adv.; Druck: PL 183,42D-43 exc.); 107r ">Alia Oracio de beata uirgine maria, s.bernhardi< Ad sanctitatis tue pedes, dulcissima uirgo maria corde prostratus et corpore supplex oro ut aliquid a te rogare me doceas quod te audire ..." (auch B XI 19, 109v-111r); 108r "DEus summa dulcedo deus clemens deus pye concede nobis per intercessionem dulcissime ac sanctissime matris marie ut tibi fideliter famulemur et fine bono consumati tua sine fine dulcedine perfruamur. Per."

108v-111v Birgitta de Suecia, orationes de passione domini selectae

">Beata Birgitta composuit subscriptam oracionem dicendam pro se et suis viuis et defunctis Et cognouit in spiritu < O Ihesu fabricator mundi, quem nulla dimensio uere in termino metitur ...; O Ihesu celestis medice, recordare languoris liuoris et doloris ... - ... cum omnibus sanctis tuis in eternum Amen." - Druck: z.B. Orationes sancte Brigitte cum oratione sancti Augustini (GW 4373); hier vorhanden die orationes 3.4.2.5.6.8-15.

111v-113v Orationes de corpore Christi dicendae

(111v-112v) ">Oracio infra eleuacionem et sumpcionem sacramenti dicenda < OBsecro te sanctum corpus domini nostri ihesu christi quod pro salute mundi et hominum tractaris et consecraris in ara crucis, te hodie obsecro ... - ... passio et resurrectio tua benedicta Amen."

(112v-113v) ">Quando transis coram ymagine crucifixi oracio < D^Omine ihesu christe per illam amaritudinem passionis tue quam sustinuisti propter nos in cruce, maxime in illa hora ... - ... perfruar perhennibus gaudijs Amen." - Sieben Gebete.

114r-v Ps.Thomas de Aquino, oratio

">COncede michi misericors deus que tibi placita sunt ardentem concupiscere prudenter inuestigare ... - ... perfrui per gloriam sempiternam. Qui uiuis et regnas deus per." - Druck: Opera ed. S.E.Fretté 32, Paris 1879, 820f.

115r-v leer.

116r-117r Henricus Arnoldi, meditatio de Hippolyto

">De sancto ypolito martire < MArtir dei gloriose sancte ypolite Miles seculi strenue Sed miles strenuissime Qui per sanctissimum martirem laurencium ... - ... plene consolemur. Per christum ... Amen."

- Auch B X 24, 239r-v.

117v leer.

118r-119r Henricus Arnoldi, meditatio de Apollinare

">De sancto Appollinare Episcopo et martire < Ave sanctissime appollinare Episcope et martire christi Qui fuisti principis apostolorum

beatissimi petri discipulus ... - ... decreueris saluare." - Auch
B X 24, 252r-v.

119r "Recogita homo et reuolue continue in tua mente Cristi
salutiferam passionem ... - ... sine omni spe venire. Hec Crisostomus." *id. Chr.*

119v Suffragium ad Nicolaum

"BEatissime confessor christi Nicolae suppliciter ego peccator pietatem
tuam exoro vt pro me misero peccatore preces effundere ad deum ...;
DEus qui beatum Nicolaum pontificem tuum tam mirabiliter succurrere
posse angustiatis vt quidam visibili apparicione ... - ... a te
tantam gratiam consecutum. Per d.n.i. christum"

120r-121r Henricus Arnoldi, meditatio de Tiburtio

">De sancto tiburcio martire< SAncte tiburci martir recollende gaude
Tu mundum vicisti ... - ... tanti amici tui precibus consolari Per
christum dominum nostrum. Amen." - Auch B X 24, 238v-239r.

121v Salutatio BMV.

"Ae maria ancilla sancte trinitatis. Aue maria preelecta dei patris ...
- ... et celestis patrie gloriam amen."

122r-148r Suffragia ad sanctos

">Suffragia patronorum meorum communia. de sancta trinitate ant.< Ex
quo omnia per quem omnia ...; >Oracio< Omnipotens sempiterne deus
qui dedisti famulis tuis in confessione uere fidei eterne trini-
tatis gloriam agnoscere ...; >de sancta trinitate singillatim. Ad
patrem ant.< UOx patris de celo ...; >Oracio< D[omi]ne sancte pater
omnipotens eterne deus qui ex sola bonitate tua ... - ... (de virgine
et martyre) pie deuocionis erudiamur affectu. Per." 126a^v kolorierter
Holzschnitt: Andreas. - 122r-124r an die Trinität, ihre drei Personen,
Maria; 124r-137v an die Engel und männliche Heilige; 137v-145v an
weibliche Heilige; 145v-148r commune sanctorum.

148r Oratio ad BMV.

"Uirgo prudentissima quo progredieris quasi aurora valde rutilans
filia syon ... - ... pia in omnibus auxiliatrix amen."

148v-150v Suffragium et oratio ad omnes sanctos

(148v-150r) ">Oraciuncule speciales ad certos sanctos magis placentes pro deuocione< Ave uirgo uirginum mater dei peccatorum aduocata In omni necessitate adiuua me. Precursor ihesu baptista christi ..."

(auch A X 94, 224r-226r); 150r ">Ad suffragium an.< Mirabilis deus in sanctis suis ...; >Oracio< Sancte sanctorum deus qui sanctorum tuorum es auctor ... - ... humiliter prestolantes.√>Notandum quod (auch A X 94, 136^v).
oratiuncule premissae possunt ad nutum augeri aut minui ... 'ora pro me' etc.<"

(150r-v) ">Alia oratio communis< Concede quesumus omnipotens deus ut beatissima dei genitrix semper uirgo maria ac sancti (150v) angeli tui custodes nostri ... - ... salutem mentis et corporis consequi mereamur. Per." - Auch A X 94, 227v.

150v-152v Oratio ad omnes patronos

">Aliud suffragium ad patronos generales< Sacrosanctissime sancte sanctorum domine deus meus tuam incomprehensibilem adoro omnipotenciam ... - ... (152r) propter uos et sempiternum omniumque electorum suorum merita, qui trinus et vnus ... (152v) Amen. Benedicamus domino deo gracias." - Auch A X 94, 130v-136r.

152v-156r Oratio pro omni statu ecclesiae dicenda per hebdomada

">Incipit Oratio generalis per ebdomadam dicenda. Dominica< Omnipotens sempiterne deus dominancium domine ac princeps omnium regum terre qui sedes super thronum ... - ... et perduc eas ad lucem et requiem sempiternam. Per dominum nostrum ihesum etc." - Auch A X 95, 214r-217r (dort ohne Aufteilung auf die Wochentage).

156r-v Orationes duae

">Oratio pro gracia impetranda etc.< O Altissime deus quo sancta desideria recta consilia et omnia nostra sunt opera, qui nos per artam uiam ...; >Pro bono fine oratio< Domine ihesu christe in hora exitus nostri quando tibi placuerit ut carnis sarcinam deponamus Sanctifica corpora nostra ... - ... migremus ad requiem eternam Amen." Darunter ein oder zwei Gebete ausradiert. [a]

157r-166r Ps.Beda, de meditatione passionis Christi per septem diei horas libellus

"Species in die ... (ps.118,164). Rogasti me ut aliquem modum meditando in passione dei tui monstrarem tibi secundum septem horas diei quia super omnia ... - ... ad monumentum eiusdem domini nostri ihesu christi qui uiuit ... amen. >Per heinricum Rossnagel. 67°<". - Druck: PL 94,561-568.

166r-167v Oratio ad sanctissimam trinitatem

"Tres coeterne et coequales persone deus vnus et verus pater et filius et spiritus sanctus qui solus habitas eternitatem et lucem inaccessibleem qui fundasti terram ... - ... discordia dissipatt."

168r-v leer.

169r-172r Officia tria de Iesu Christo

(169r-170r) ">Passio domini nostri ihesu christi secundum Iohannem< IN illis diebus. Apprehendit pylatus ihesum ...; (169v) >Anth.< Ave benigne domine ihesu christe gracia plenus ...; >Collecta< DEus qui manus et pedes tuos et totum corpus tuum pro nobis peccatoribus in ligno posuisti et coronam spineam ... - ... vsque in finem Per te ihesu christe saluator mundi rex glorie qui ... Per omnia secula seculorum etc. >Quicumque istud ewangelium supra scriptum legerit (170r) vel a presbitero legi audierit cum deuotione, ccc dies uenie habebit Concessos a domino Iohanne papa duodecimo. Benedictus papa duodecimus et clemens papa sextus indulgencias ccc dierum dictas a domino papa concessas ratificauerunt id est affirmauerunt<". - Auch B X 11, 85v-86r (dort ohne ant.).

(170r-171r) ">Sequencia sancti Euangelij secundum Matheum. Gloria tibi domine< Cum natus esset ihesus ...; (171r) >An.< Te decet laus ...; >Oremus< DEus qui es regum omnium corona et confessorum gloria, annue nos ... - ... participamus repromissam. Per dominum ... et regnat etc."

(171v-172r) ">Sequencia sancti Euangelij secundum Marcum. Gloria tibi domine< In illo tempore Recumbentibus vndecim discipulis apparuit illis ihesus ...; (172r) >Oracio< Rogo te pijssime deus ut pedes meos de via lata peccatorum que ducit me ad infernum in qua multis annis ambulauit auertas ... - ... et brauium vite eterne comprehendam. Amen."

172r-181r Orationes et meditationes ad missam et de BMV. dicendae
 (172r-173v) ">Oracionem sequentem dic ante prostrationem altaris (172v)
 Ante missam Et est sancti boneuenture < Ecce celestis pater Recolens
 mortem illam vnigeniti filij tui domini nostri ihesu cristi Offero
 tibi hanc hostiam ... (173r) Ymmolaturus it[a]que tibi o alme
 benignissime pater eternum tui paterni cordis verbum ... - ... viuorum
 et defunctorum salute et requie Eundem dominum nostrum ... Amen."
 - Der erste Teil ist das Gebet Bonaventura, tractatus de praepara-
 tione ad missam 1,11 (Opera ed. Quaracchi 8,103).
 (173v-174v) ">De sacramento Altaris oracio < O Excellentissimum sacra-
 mentum Adorandum Colendum Glorificandum Amandum venerandum Amplec-
 tendum ... - ... Et sine te nichil. Qui viuis ... Amen."
 (174v-175r) ">Salutationem Ad sacramentum < Aue corpus pignus amancium
 Moritor cordi remedium Sis hac michi in vita subsidium ...; Aue corpus
 christi verum et sanguis domini nostri ihesu cristi Aue spes nostra
 Aue salus nostra ...; (175r) >Oracio < Domine ihesu christe fili dei
 viui Suscipe hanc oracionem In amore illo superexcellentissimo ...
 - ... tam viuis quam defunctis."
 (175r-v) ">Oracio de virgine Maria < Virgo prudentissima, quo pro-
 grederis quasi aurora, valde rutilans ...; (175v) >Oracio < Inthemerata
 et in eternum benedicta specialis atque incomparabilis virgo dei
 genitrix maria, Gratissimum dei templum ... - ... in omnibus auxiliatrix.
 Amen."
 (175v-177v) ">Deuota contemplacio beate marie virginis Iuxta crucem
 filij sui lacrimantis et ad compassionem saluatoris singulos invi-
 tantis < (176r) STabat mater dolorosa ..." (Ch.19416; Druck: Anal.hymn.54,
 312f. Nr.201); 177r ">Oracio < Interueniat pro nobis quesumus domine
 ihesu christe nunc et in hora (177v) mortis apud tuam clemenciam
 beata virgo maria ... - ... saluator mundi Qui cum patre ... Amen."
 (die oratio ganz ähnlich B X 41, 33r-v).
 (177v-178v) ">De sancto erasmo episcopo < Gaude erasme ma[r]tyr christi
 dilectissime qui die dominico deo oblatus fuisti et de eo leticiam
 suscepisti ...; (178v) >Oracio < DEus cuius gracia beatus erasmus
 martir et pontifex diuersa vicit tormenta, fac nos ... - ... inimicicias
 superare. Per ipsum dominum nostrum Amen."
 (179r-180r) ">Sequuntur oraciones infra et post eleuacionem corporis
 domini nostri iesu cristi < Aue verum corpus <christi> natum ex maria
 virgine Vere passum immolatum ... (Ch.2175; Druck: Mone 1,280 Nr.213;
 hier ohne die letzte Zeile, mit Prosaschluss); >Alia < Aue caro cristi

chara immolata crucis ara ..." (Ch.1710 + 2169; Druck: Mone 1,271 Nr.207 str.1 + 283 Nr.216 str.1.2); 179v ">Salutacio< SALue lux mundi verbum patris Hostia vera ...; (180r) >Oracio< Sanguis tuus domine ihesu christe pro nobis effusus sit michi in remissionem omnium peccatorum meorum negligenciarum mearum et ignoranciarum ... - ... et omnium pro quibus orare teneor. Amen."

(180r-181r) ">Oracio beati thome de aquino in eleuacione corporis christi< ADoro te deuote, latens deitas ... - ... beatus tue glorie."
- Thomas de Aquino, oratio in praesentia corporis Christi (Ch.⁵¹⁹~~521~~;
Druck: Anal.hymn.50,589-590 Nr.389).

181r-182v Antiphonae variae

">Sequuntur diuerse antiphone de corpore christi dicenda in (?) prima< O quam suavis est domine spiritus tuus qui ut dulcedinem ...; >Alia an.< Ego sum panis viuus ...; >Alia< O sacrum conuiu[i]um in quo christus sumitur ... - ... quod semel offerebatur in precium."

182v-183v Orationes sacramentales

">Sequuntur orationes sacramentales< DEus qui nobis sub sacramento mirabili passionis tue memoriam reliquisti, tribue quesumus ..."
(auch B X 31, 221rb); 183r ">Oracio< DEus qui ecclesiam tuam preciosi corporis et sanguinis domini nostri ihesu christi misterio munis ...; Deus qui fidelium mentes per vnigeniti corporis et sanguinis veneranda commercia ...; >Oracio< DEus qui gloriosum corporis et sanguinis domini nostri ihesu christi misterium manere voluisti, da nobis ...
- ... gaudere mereamur in celis. Per dominum nostrum ihesum christum filium tuum."

183v Salutatio Iesu Christi

">Salutacio< SALue ihesu mitissime immense rex clemencie Creator potens enim et firma spes credencium ... - ... O dulcis iesu fili marie, miserere."

184r-188v Suffragia ad sanctos quosdam

(184r) ">De sancto marco Euangelisto< O marce felix euangelista michi iugiter in ista erumna subuenias, euangelio tu christi ...; >Oremus<

DEus qui beatum marcum euangelistam tuum euangelice predicacionis gracia sublimasti, tribue ... - ... et oracione defendi Per eum qui viuit et regnat in secula seculorum." - Die oratio auch B X 31, 227va.

(184v) ">De sancto luca Euangeliste< In medio ecclesie aperuit dominus os eius ...; Deus qui per os beati luce euangeliste vnigeniti tui nobis archana reuelare dignatus es, Concede ... - ... illuminamur doctrinis Per christum dominum nostrum Amen."

(184v-188v) ">De sancto Francisco An.< Celorum candor splenduit ..."

(Rainerius Cappoccii de Viterbo [?]; Ch.3589; Druck: Anal.hymn.52, 181 zu Nr.197); 185r DEus qui mira crucis mysteria in beato francisco ... - ... a gehenne incendijs liberemur Per christum dominum nostrum Amen."

188a^r kleiner kolorierter Holzschnitt: Nicolaus. - Enthält: de Francisco, Gallo, Wolfgango, Kiliano, Erhardo, Bernardo abbate, Dominico, Nicolao.

189r Salutatio BMV.

">Exclamacio deuota ad matrem< SAlue regina glorie Tocius spes leticie, Angelorum imperatrix ... - ... memento queso semper mei." - Nicht bei Ch.

189v-191r leer.

191v Petrus Comestor, versus de excellentia BMV.

"Notandum quod petrus commestor sequens versus in laudem beatissime dei genitricis marie composuit. Si fieri posset quod arene puluis et vnde ... - ... nec dabit etas." - Walther, Init.carm.17728; Druck: z.B. PL 198,1045; vgl. oben 55v.

hinterer D. eingeklebter kolorierter Holzschnitt mit Text: Hieronymus vor einem Kruzifix kniend.

Papier; 10,5 . 14; 191 Bl. (eingeklebte Holzschnitte: 48a.126a.188a); Gebrauchsspuren.

Holzschnitte: im vorderen Spiegel Reste eines auf Perg.-Makulatur aufgeklebten Holzschnittes mit lat. u. deutschem Text "... Iesu puer ..."); 48a^v kolorierter Holzschnitt (Rahmen 3,3.4,7): Messe des heiligen Gregor (Gregor knieend nach links, hinter ihm ein Kardinal mit der Tiara), darunter typographische Legende "Sct⁹ Gregorius"; 126a^v kolo-

rierter Holzschnitt (Rahmen 6,6 . 7,8): Andreas (Andreas stehend mit dem Balkenkreuz und einem Buch, rechts daneben oben eine Kirche, unten ein knieender Mönch), darüber typographische Legende: "Sanctus Andreas"; 188a^r kolorierter Holzschnitt (Rahmen 3,3 . 4,7): Nikolaus (Niklaus nach links vor einem über Eck gesehenen Raum, in welchem drei Frauen im Bett liegen), darunter typographische Legende "Sanct⁹ Nicolaus", auf der Rückseite roter typographischer Druck (wohl Makulatur eines liturgischen Buches); hinterer Spiegel: ~~Hieronymus~~ kolorierter Holzschnitt (5,3 . 7,6): Hieronymus (Hieronymus im Wald knieend nach rechts vor einem Kruzifix, hinter ihm der Löwe, im Hintergrund eine Kapelle, unter dem Kreuz Kardinalshut, Buch, Geißel und Rute), darunter typographischer Text "Aue gēma clericozum ..." (7 Zeilen), am obern Rand von der Rückseite durchscheinender typographischer Text. *Alle Blätter nicht bei Schreiber, wohl Anfang 16. Jh.*

1-43.115-117.120-121.170-191: Schriftraum 6,5-7 . 10; 22-24 Zeilen; Bastarda, Ende 15. Jh. (wohl gleiche Hand wie A VIII 19; der Schreiber macht zahlreiche Deklinationsfehler); rubriziert, rote Titel etc. - 44-114.122-167: Schriftraum 6,5 . 9,5-10; Ränder mit Tinte; 23-24 Zeilen; Semigotica, geschrieben 1467 von Heinrich Rossnagel (Eintrag 166r); rubriziert, Lombarden abwechselnd rot und blau, rote Titel etc.; stellenweise zerlesen und geflickt; 55v ⁸⁰⁰ Zusätze von anderer Hand. - 118r-119v geschrieben von [Thomas Kress de Thann] (Schriftvergleich mit A X 122, vgl. Bruckner, Scriptoria 10, 90 u. Taf.45e). - 169r-v von anderer Hand, Ende 15. Jh.

Einband Ende 15. Jh., Halbband aus hellem Schweinsleder mit Streichenlinien und Einzelstempeln; Schnitt gelb, vorn rote, weisse und braune Ledersignakeln; eine Schliesse abgefallen; Spiegel s. oben (Holzschnitte).

Aus der Basler Kartause: 1r Besitzeintrag und alte Signatur "E li"; auf der Rückseite der Holzschnitte 48a.126a.188a der Name (?) "frolich".